

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Դրամավարկային
քաղաքականության
ծրագրի կատարման
հաշվետվություն

2018/3

եռամսյակ

2019/2

եռամսյակ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ**

*Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
30.08.2019 թ. թիվ 117Ա որոշմամբ*

**ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(2018 թ. 3-րդ եռ. - 2019 թ. 2-րդ եռ.)**

2018 թվականի երրորդ եռամսյակից մինչև 2019 թվականի երրորդ եռամսյակն ընկած ժամանակաշրջանում ՀՀ կենտրոնական բանկը շարունակել է վարել խթանող դրամավարկային քաղաքականություն, ինչը հիմնականում ուղղված է եղել համախառն պահանջարկի, հեղուկության և ներքին գների վրա իրականացված զսպողական հարկաբյուջետային քաղաքականության և արտաքին աշխարհում ձևավորված թույլ գնաճային միջավայրի ազդեցության չեզոքացմանը: Սակայն այդ ժամանակահատվածում նշված երկու գործոններն էլ եռամսյակից եռամսյակ սպասվածից ավելի զսպող են եղել, ինչի հետևանքով թե՛ 12-ամսյա ընդհանուր և թե՛ բնականոն գնաճերը պահպանվել են ծրագրված ցուցանիշից ցածր մակարդակում՝ 2019 թ. հունիսի վերջին կազմելով համապատասխանաբար 2.5% և 1.5%:

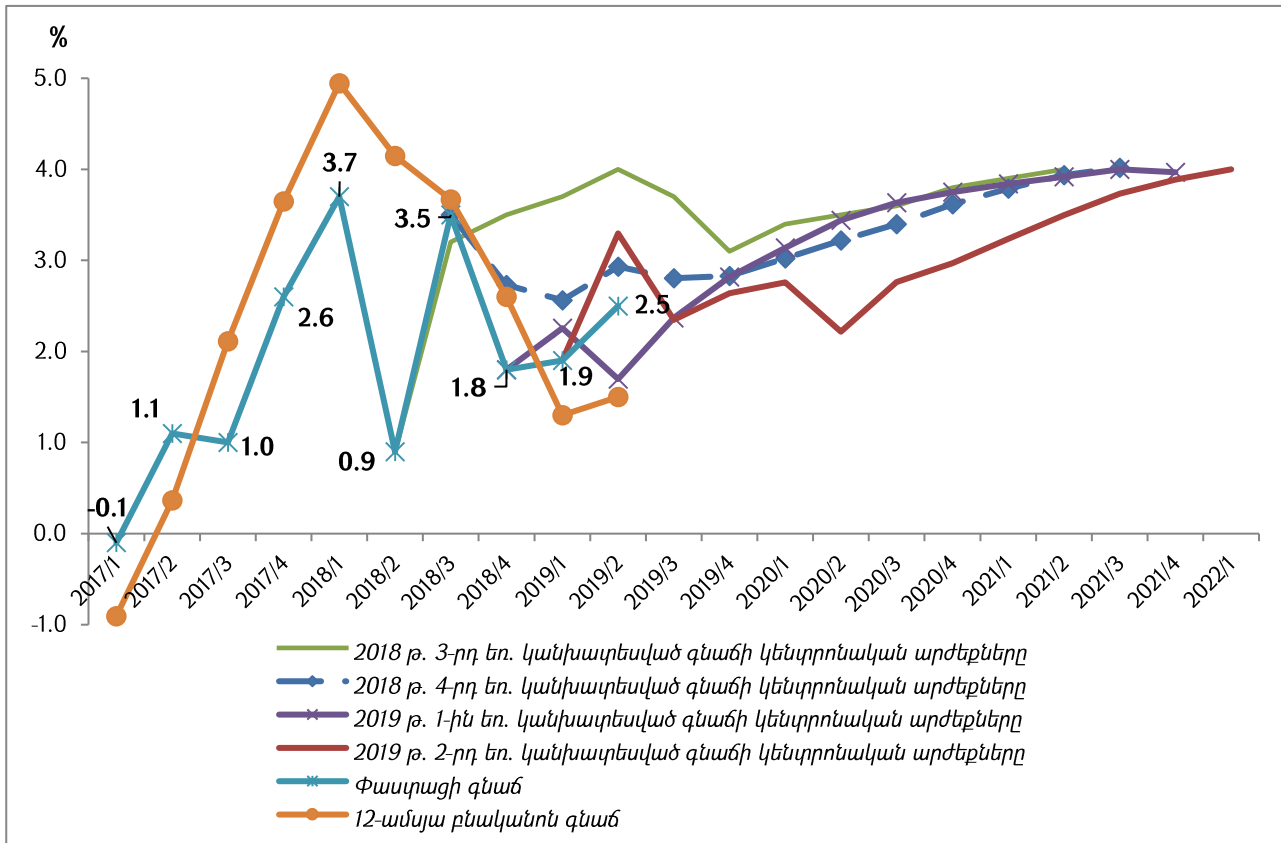
1. ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՏՎԱԾՈՒՄ

2018 թվականի երրորդ եռամսյակի դրամավարկային քաղաքականության ծրագրի համաձայն՝ կանխատեսվում էր, որ ձևավորված ցածր գնաճային միջավայրն առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում աստիճանաբար կընդլայնվի, ինչին հիմնականում նպաստելու էին մակրոմիջավայրում սպասվող դրական զարգացումները: Դրանք պայմանավորվելու էին դրամավարկային քաղաքականության խթանող ուղղվածության և համեմատաբար բարձր տնտեսական ակտիվության պահպանմամբ, չնայած արդեն իսկ նկատվում էին ներքին պահանջարկի և արտաքին հատվածում ձևավորված գնաճային միջավայրի թուլացման ազդակներ: Նշված ծրագրի ներքո, ելնելով ներքին պահանջարկի կայուն աճի ամրապնդման անհրաժեշտությունից, նախատեսվում էր դեռևս պահպանել դրամավարկային քաղաքականության խթանող դիրքը և հետագայում, գնաճի վերականգնմանը զուգահեռ, աստիճանաբար չեզոքացնել այն՝ ապահովելով գների կայունությունը:

Արձանագրված փաստացի արդյունքներով գնաճը հաշվետու ժամանակահատվածում որոշակիորեն շեղվել է ծրագրված սցենարից, քանի որ այդ ընթացքում իրականացվել է զսպողական հարկաբյուջետային քաղաքականություն՝ թուլացնելով ներքին պահանջարկը, ինչն ուղեկցվել է նաև համաշխարհային տնտեսության և պահանջարկի աճի տեմպերի դանդաղմամբ: Դա հիմնականում արտացոլվել է 12-ամսյա բնականոն գնաճի նվազողական վարքագծում. 2018 թ. հունիսի վերջին դիտարկված 4.1%-ից 2019 թ. հունիսի վերջին այն հասել է 1.5%-ի: Մյուս կողմից՝ բերքի սեզոնայնության ավելի

վաղ դրսևորման հետևանքով գյուղմթերքի գները ցուցաբերել են խիստ տատանողական վարքագիծ, ինչի հետևանքով 12-ամսյա ընդհանուր գնաճը այդ ժամանակահատվածում տատանվել է 0.9 - 3.5% միջակայքում:

ՀՀ ԿԲ կանխարեսումների համաձայն՝ առաջիկայում 12-ամսյա գնաճը կպահպանվի նպատակային ցուցանիշից ցածր մակարդակում, այնուհետև կավելանա՝ կանխարեսվող հորիզոնի վերջում կայունանալով նպատակային ցուցանիշի շուրջ

Անցած մեկ տարվա ընթացքում, ցածր գնաճը ծրագրային ցուցանիշին հասցնելու նպատակով, ԿԲ-ն վարել է խթանող դրամավարկային քաղաքականություն, սակայն **նախապատվությունը տրվել է գնաճի աստիճանական վերականգնմանը**, քանի որ, ըստ ԿԲ գնահատման, այդ ժամանակահատվածում ձևավորված մակրոտնտեսական իրավիճակում ցածր գնաճը նպաստում էր երկարաժամկետ գնաճային սպասումների խարսխմանը և եկամուտների գնողունակության պահպանմանը: Այդ պայմաններում, հաշվի առնելով արտաքին և ՀՀ տնտեսություններից էական գնաճային ազդեցությունների բացակայությունը՝ կապված համաշխարհային և ներքին թույլ պահանջարկի պահպանման հետ, ինչպես նաև այն, որ գործող դրամավարկային պայմանները գնահատվում էին բավարար խթանող, ԿԲ-ն 2018 թ. երկրորդ կիսամյակում անփոփոխ է թողել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը: Համաշխարհային տնտեսության աճի տեմպերի շարունակական դանդաղման և հիմնական ապրանքների՝ միջազգային շուկայում գնաճային միջավայրի սպասվող թուլացման պարագայում 2019 թ. հունվարին Կենտրոնական բանկն անհրաժեշտ է համարել փոքր-ինչ ավելացնել դրամավարկային պայմանների խթանման չափը և իջեցրել է վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0.25 տոկոսային կետով՝ սահմանելով 5.75%: Փետրվար-հունիս ժամանակահատվածում այս ցուցանիշը պահպանվել է անփոփոխ, քանի որ, սպասվող ընդլայնողական

հարկաբյուջետային քաղաքականության ներքո, խթանման չափը գնահատվում էր բավարար: Միաժամանակ, ԿԲ-ն ֆինանսական շուկային ազդակ է տվել այն մասին, որ կանխատեսվող մակրոտնտեսական զարգացումների պարագայում խթանող պայմանները կպահպանվեն անհրաժեշտ երկար ժամանակահատվածում՝ միջնաժամկետում գնաճի նպատակի իրագործման համար:

2. ԳՆԱՃԸ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

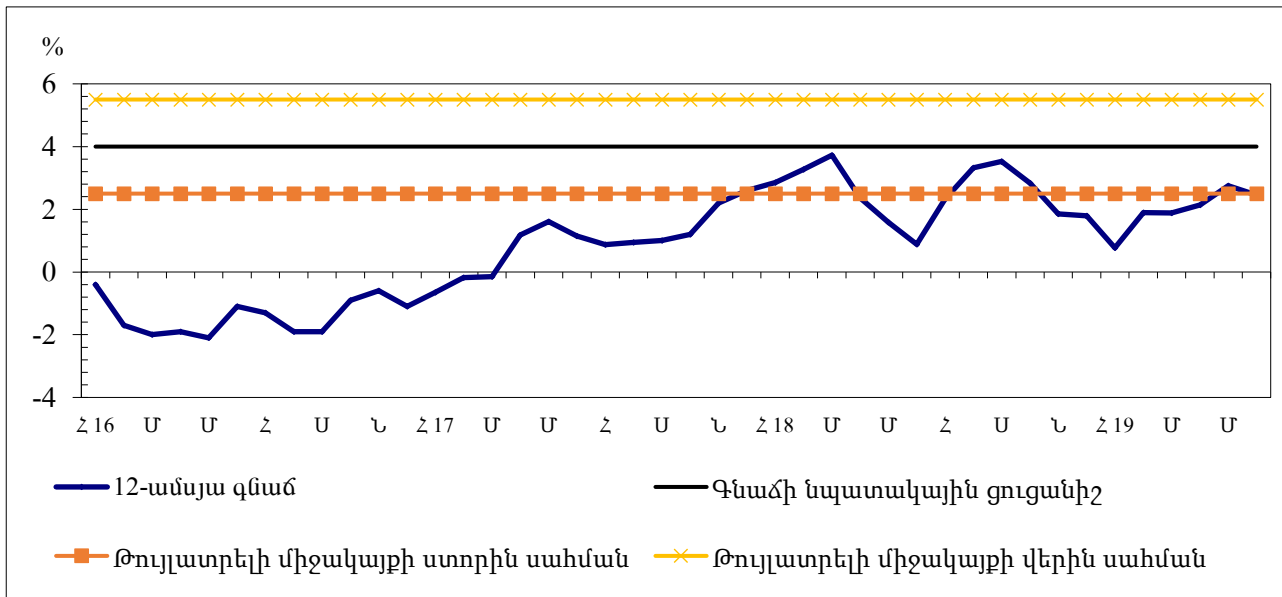
2018 թ. երրորդ եռամսյակից մինչև 2019 թ. երրորդ եռամսյակն ընկած ժամանակաշրջանում գնաճը պահպանվել է ցածր մակարդակում և 2019 թ. հունիսի դրությամբ կազմել 2.5%՝ հիմնականում պայմանավորված սեզոնային պարենային ապրանքների տ/տ 16.9% աճով: Նույն ժամանակահատվածում բնականոն գնաճի 12-ամսյա ցուցանիշը կազմել է 1.5%, իսկ կարգավորվող ծառայությունների սակագները մնացել են գրեթե անփոփոխ:

Սեզոնային պարենային ապրանքների գների տ/տ աճը հետևանք է «Միրգ», «Բանջարեղեն և կարտոֆիլ» և «Ձու» ապրանքախմբերի՝ համապատասխանաբար 8.6%, 19.1% և 37.6% աճի (ընդհանուր նպաստումը տ/տ գնաճին՝ շուրջ 1.8 տոկոսային կետ):

Բնականոն գնաճի տ/տ աճը հիմնականում պայմանավորվել է «Հացաբուլկեղեն և ծավարեղեն», «Միս», «Ծխախոտային արտադրատեսակներ», ինչպես նաև ոչ պարենային ապրանքներից «Հագուստ», «Կոշիկ» և «Վառելիք» ապրանքախմբերի գների՝ համապատասխանաբար 4.5%, 3.1%, 6.3%, 4.3%, 6.8% և 4.1% աճով (ընդհանուր նպաստումը տ/տ բնականոն գնաճին՝ շուրջ 1.6 տոկոսային կետ): Միևնույն ժամանակ, պայմանավորված միջազգային շուկաներում կաթնամթերքի, յուղերի և ճարպերի, ինչպես նաև շաքարավազի գների նվազմամբ, ներքին շուկայում ևս արձանագրվել է նշված ապրանքատեսակների գնանկում՝ համապատասխանաբար տ/տ 2.1%, 3.1% և 8.4%:

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում գնաճի վարքագիծը հիմնականում համահունչ է եղել պահանջարկի զարգացումներին, չնայած կրել է նաև առանձին ապրանքատեսակների առաջարկի որոշակի ազդեցություններ: Մասնավորապես՝ 2018 թվականի երրորդ եռամսյակում, առաջարկի գործոններով պայմանավորված, տեղի է ունեցել տավարի մսի (անասնազլխաքանակի նվազման պատճառով), իսկ արդեն չորրորդ եռամսյակից սկսած՝ ալյուրի և հացի գների (միջազգային զարգացումներով պայմանավորված) աճ, որի ընդհանուր գնաճային ազդեցությունը գնահատվում է շուրջ 0.4 տոկոսային կետ: Հարկ է նշել, որ 2019 թվականի առաջին եռամսյակում որոշ ապրանքախմբերի մաքսային դրույքաչափերի փոփոխության փաստացի ազդեցությունը գնաճի վրա գնահատվում է 0.3 տոկոսային կետ, որը հիմնականում պայմանավորված է թոշնամսի գների աճով:

Վերջին մեկ տարվա հորիզոնում պահպանվել է ցածր գնաճային միջավայր, 12-ամսյա գնաճը տարանվել է թույլատրելի միջակայքի ստորին հատվածի շուրջ

Սպառողական գների աճն ըստ հիմնական նպաստում ունեցող ապրանքախմբերի¹

Ցուցանիշներ	Կշիռ	2019 թ. հունիս (տ/տ)		2019 թ. երկրորդ եռամսյակ (եռ/եռ)	
		Աճ	Նպաստում	Աճ	Նպաստում
Բնականոն գնաճ	72.7	1.5	1.1	0.2	0.16
Հացաբուլկեղեն և ձավարեղեն	8.99	4.50	0.40	0.2	0.02
Միս	9.87	3.11	0.31	-1.5	-0.15
Կաթնամթերք	4.36	-2.12	-0.09	-1.2	-0.05
Յուղեր և ճարպեր	2.77	-3.08	-0.09	-1.9	-0.05
Շաքարավազ	0.60	-8.43	-0.05	0.6	0.0
Ալկոհոլային խմիչքներ, ծխախոտ	4.54	4.0	0.18	2.2	0.10
Այդ թվում՝ ծխախոտային արտադրատեսակներ	1.8	6.33	0.11	2.9	0.05
Հազուստ	2.58	4.30	0.11	-1.4	-0.03
Կոշիկ	1.52	6.85	0.10	4.8	0.07
Վառելիք	5.20	4.08	0.21	4.8	0.25
Սեզոնային ապրանքներ	10.5	16.9	1.8	-20.1	-2.12
Ձու	1.44	37.51	0.54	-1.7	-0.02
Միրգ	3.35	8.65	0.29	5.0	0.17
Բանջարեղեն	5.74	19.05	1.09	-35.0	-2.01
Կարգավորվող ծառայություններ	16.7	-0.1	0.0	0	0
Բնակարանային ծառայություններ, ջուր, էլեկտրաէներգիա, գազ և վառելիքի այլ տեսակներ	14.30	-0.10	-0.01	0	-0.01
Կարգավորվող տրանսպորտի ծառայություններ	2.22	0.24	0.01	0.1	0

¹ Պարենային ապրանքների կառուցվածքային տարրերի տ/տ տվյալները հաշվարկված են ԿԲ կողմից՝ ՀՀ ՎԿ տեղեկատվության հիման վրա:

